

Οδική Ασφάλεια στη γειτονιά της Ευρώπης Road Safety in the European Neighbourhood

**Γεωργία Κοσμά, Υπουργείο παιδείας, Εκπαιδευτικός Αγγλικής Γλώσσας 1^ο
Πρότυπο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Αλεξανδρούπολης Med TESOL,
georgiakosma71@gmail.com**

**Georgia Kosma, Ministry of Education, EFL teacher 1st Model Experimental
Primary School of Alexandroupoli, Med TESOL, georgiakosma71@gmail.com**

Abstract: The present project was implemented by a class of the 4th grade of Primary School in a broader effort of first making pupils aware of road safety and second forming active European citizens of today and mainly tomorrow. The project gave pupils the opportunity to be involved in experiential exploratory activities, interactive games, reading brief stories both in English and in Greek, guided web quest, collaborative writing and group work so that they could be informed about the European Union as well as the way the EU addresses the issue of road safety and the rules it imposes on all levels and for everyone involved (cyclists, drivers, pedestrians). Furthermore, offering pupils the possibility of further improving their self image on the basis of improving their skills and learning strategies, critical and creative thinking and developing a positive attitude towards the English language, the project gave them the opportunity to realize that English is not merely a communication tool but also a tool for the development of concepts and values.

Περίληψη: Το παρόν έργο υλοποιήθηκε με ένα τμήμα της Δ τάξης σε μια ευρύτερη προσπάθεια σε πρώτο επίπεδο ευαισθητοποίησης των μαθητών αναφορικά με την οδική ασφάλεια και σε δεύτερο επίπεδο διαμόρφωσης ενεργών Ευρωπαίων πολιτών του σήμερα αλλά κυρίως του αύριο. Η δράση έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές να εμπλακούν σε βιωματικές διερευνητικές δράσεις, διαδραστικά παιχνίδια, ανάγνωση σύντομων ιστοριών τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική γλώσσα, καθοδηγούμενη ιστοεξερεύνηση, συνεργατική γραφή και ομαδοσυνεργατική εργασία προκειμένου αφενός να ενημερωθούν για την Ευρωπαϊκή Ένωση και αφετέρου να πληροφορηθούν πώς αντιμετωπίζει η ΕΕ το θέμα της οδικής ασφάλειας και ποιούς κανόνες προκρίνει σε όλα τα επίπεδα και για όλους τους εμπλεκόμενους (ποδηλάτες, οδηγούς, πεζούς).

Επιπλέον παρέχοντάς την δυνατότητα για περαιτέρω βελτίωση της αυτοεικόνας των μαθητών στον άξονα της βελτίωσης δεξιοτήτων και στρατηγικών μάθησης, καλλιέργειας κριτικής και δημιουργικής σκέψης και ανάπτυξης θετικής στάσης απέναντι στην αγγλική γλώσσα, η δράση έδωσε στους μαθητές την ευκαιρία να αντιληφθούν την αγγλική γλώσσα όχι μόνο ως ένα επικοινωνιακό εργαλείο αλλά και ως ένα εργαλείο για την ανάπτυξη ιδεών και αξιών.

Λέξεις κλειδιά: προσπάθεια διαμόρφωσης ενεργών Ευρωπαίων πολιτών, οδική ασφάλεια, βιωματικές διερευνητικές δράσεις, βελτίωση της αυτοεικόνας των μαθητών

Εισαγωγή

Αφορμή για την επιλογή του θέματος της δράσης Road safety in the European Neighbourhood αποτέλεσε ένα πρόγραμμα κυκλοφοριακής αγωγής, το οποίο η εκπαιδευτικός μόλις είχε ξεκινήσει να υλοποιεί με τους μαθητές του συγκεκριμένου τμήματος στα πλαίσια της διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας. Το πρόγραμμα κυκλοφοριακής αγωγής εστίαζε στην οδική ασφάλεια και η δράση Road Safety in the European Neighbourhood αποτέλεσε πρόσφορο έδαφος για να του δώσει μία Ευρωπαϊκή διάσταση καθώς οι μαθητές ως ενεργοί ευρωπαίοι πολίτες στο ρόλο μικρών εξερευνητών έφτασαν στη νέα γνώση βιωματικά διερευνώντας με ευχάριστο τρόπο οδικές συμπεριφορές, νομοθεσία κλπ στην ευρύτερη 'ευρωπαϊκή τους γειτονιά.' Η προσέγγιση του θέματος έγινε διαθεματικά καθώς στο πλαίσιο εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας ενεργοποιήθηκε η πρότερη γνώση των μαθητών αναφορικά με τη γεωγραφική εικόνα της ΕΕ και των κρατών μελών αυτής και εμπλουτίστηκε με ενδιαφέρουσες και χρήσιμες πληροφορίες .

1. Σκοπός- Στόχοι

Η δράση 'Road safety in the European Neighbourhood' θέτει ως γενικό σκοπό να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές σχετικά με την οδική ασφάλεια και συμπεριφορά για όλους τους εμπλεκόμενους (ποδηλάτες, οδηγούς, πεζούς) προκειμένου αυτοί να διαμορφώσουν ενεργή κυκλοφοριακή συνείδηση ως ευρωπαίοι πολίτες του σήμερα αλλά κυρίως του αύριο.

Ο παραπάνω γενικός σκοπός επιτυγχάνεται έχοντας ως όχημα τους εξής επιμέρους στόχους:

α. Γνωρίζω και κατανοώ

Οι μαθητές:

- να χρησιμοποιούν γραμματικοσυνακτικές δομές ανάλογα με τις δυνατότητές τους σύμφωνα με τους δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας όπως αυτοί ορίζονται στον οδηγό για το ΕΠΣ-ΞΛ, με απώτερο στόχο την παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου
- να χρησιμοποιούν λεξιλόγιο το οποίο σχετίζεται με την οδική ασφάλεια

β. Επικοινωνώ και συνεργάζομαι

Οι μαθητές:

- να καλλιεργήσουν ψυχοκινητικές δεξιότητες και ικανότητες συνεργασίας και διαπραγμάτευσης μέσα από την ανάπτυξη της βιωματικής και συνεργατικής μάθησης ενισχύοντας παράλληλα τη δημιουργική και κριτική τους σκέψη.
- να αξιοποιήσουν τις γνώσεις και στρατηγικές που έχουν αναπτύξει για να επικοινωνήσουν με άλλους σεβόμενοι τη διαφορετικότητά τους.

γ. Σύνδεση με τη ζωή

Οι μαθητές:

- να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τη γλώσσα στόχο μεταφέροντας καταυτόν τον τρόπο αυτό που έμαθαν στη δική τους πραγματικότητα.

2. Μεθοδολογία

Οι διδακτικές τεχνικές που κυρίως χρησιμοποιήθηκαν ήταν οι εξής:

- Εμπλουτισμένη ολιγόλεπτη εισήγηση για κάποιο θέμα σχετικό με την Ευρωπαϊκή Ένωση
- Ερωταποκρίσεις με στόχο την κατανόηση ενός θέματος ή την πρόκληση/διατήρηση του ενδιαφέροντος των μαθητών

- Συζήτηση/Διάλογος μεταξύ των μαθητών για ανταλλαγή απόψεων και αντιπαράθεση επιχειρημάτων σε κάποιο ζήτημα
- Καταιγισμός ιδεών (Brainstorming)
- Εργασία σε ομάδες
- Παιχνίδι ρόλων

3. Δραστηριότητες

Οι δραστηριότητες οι οποίες αναπτύχθηκαν στα πλαίσια της υλοποίησης του προγράμματος περιγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί:

α/α	Διάρκεια	Περιγραφή της δραστηριότητας	Τεχνικές
1	1 ώρα	Παιχνίδια επικοινωνίας και συνεργασίας Γενική συζήτηση για την ΕΕ. (τι είναι, σκοπός-όφελος, δικαιώματα πολιτών, ποιές-πόσες χώρες ανήκουν, ποιες-πόσες γλώσσες ομιλούνται, σημαίες, ποιο νόμισμα-εξαιρέσεις κλπ) Μαθαίνω τα κράτη της ΕΕ και τις πρωτεύουσές τους Με τη βοήθεια του χάρτη περιηγηθήκαμε στα κράτη της ΕΕ και εντοπίσαμε τις πρωτεύουσές τους	Παιχνίδι/Συζήτηση Καταιγισμός ιδεών
2	2 ώρες	Ανάγνωση και συζήτηση του βιβλίου 'Once upon a time there was a boy and a girl without the two of them the world would no longer be' Επίσης παίξαμε το διαδικτυακό παιχνίδι «LesPaysdel'UnionEuropéenne» (Τα κράτη της ΕΕ) από την ιστοσελίδα http://www.jeux-geographiques.com/jeux-en-ligne-Pays-de-l-Union-Europeenne_pageid260.html# .	Συζήτηση/Διάλογος
3	2 ώρες	Ανάγνωση και συζήτηση του βιβλίου 'Ο πόλεμος του παγωτού βατόμουρο', το οποίο με έναν ιδιαίτερα διασκεδαστικό τρόπο ενημερώνει τους μικρούς αναγνώστες του για μια ειρηνική Ευρώπη χωρίς σύνορα.	Συζήτηση/Διάλογος
4	1 ώρα	Διαδραστικό παιχνίδι LinguaGo από την ιστοσελίδα http://europa.eu/europago/games/linguago/linguago/jsp?language=el (ηχητικά ακούσματα επιλογή από διάφορες γλώσσες), καταγραφή χωρών και ανακάλυψη πρωτευουσών (jumbled letters) με τη βοήθεια του βιβλίου 'Europe and you'.	Ομαδική εργασία
5	3 ώρες	Με αφορμή την αντίστοιχη ενότητα του	Ατομική

		σχολικού εγχειριδίου για την Δ τάξη, οι μαθητές άρχισαν να μαθαίνουν στην αγγλική γλώσσα τα σήματα που κατέγραψαν στην έρευνά τους. Σε μαθήματα πριν την έναρξη του προγράμματος έγινε έρευνα και καταγραφή σημάτων οδικής κυκλοφορίας στο χώρο γύρω από το σχολείο (1 διδακτική ώρα) και επεξήγηση αυτών στην τάξη (1 διδακτική ώρα). Στη συνέχεια επέλεξαν αυτό που θεωρούν πιο σημαντικό και το ζωγράφισαν.	εργασία
6	3 ώρες	Καθοδηγούμενη ιστοεξερεύνηση http://ec.europa.eu/transport/road.safety/going.abroad/index.en.htm 1) ‘Κανόνες κυκλοφορίας στις χώρες της Ε.Ε.’ Παρατήρηση ομοιοτήτων σε βασικούς άξονες για οδηγούς (απαγόρευση χρήσης κινητού, οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ, κράνος κλπ), πεζούς, ποδηλάτες.	Ομαδική εργασία / Συζήτηση
7	1 ώρα	Καθοδηγούμενη ιστοεξερεύνηση http://ec.europa/transport/road.safety?event...140509ersd.en.htm The European road Safety Day in Athens on 9 May 2014”. Σύντομη συζήτηση	Συζήτηση
8	3 ώρες	Οι μαθητές επέλεξαν ένα σήμα της αρεσκείας τους και έγραψαν πώς αισθάνονται ανάλογα με το κατά πόσο τα τηρούν οι οδηγοί. Με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού έκαναν τη μετάφραση στα αγγλικά. ‘Ντύθηκαν’ το σήμα τους φορώντας από μαύρες σακούλες μέχρι υφάσματα, μάσκες, στέκες και έχοντας κατασκευάσει οτιδήποτε μπορούσαν το οποίο να θυμίζει το σήμα τους. Δημιουργία λογότυπου ‘Safe driving, it can’t get any safer!’	Παιχνίδι ρόλων Ομαδική εργασία
9	4 ώρες	Δημιουργία αφίσας με οδηγίες προς ποδηλάτες, πεζούς, οδηγούς.	Ομαδική εργασία

Πίνακας 1. Δραστηριότητες του προγράμματος

4. Αποτελέσματα

Η δράση Road Safety in the European Neighbourhood έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές να λειτουργήσουν ομαδοσυνεργατικά, να καλλιεργήσουν τις εκφραστικές και δημιουργικές τους δεξιότητες μετατρέποντας έτσι την εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας σε μια συναρπαστική γλωσσική εμπειρία, η οποία επέτρεψε στους μαθητές να προσεγγίσουν την ανάπτυξη της γλωσσικής ευχέρειας πολυαισθητηριακά. Οι μαθητές είχαν την δυνατότητα να παράγουν προφορικό και γραπτό λόγο σχετικό με

την οδική ασφάλεια μέσα από την ανάπτυξη της βιωματικής και συνεργατικής μάθησης

Κάνοντας πράγματα με ενδιαφέρον τρόπο, μεταφέροντας τις γνώσεις και τις ικανότητές τους από ένα περιβάλλον και προσαρμόζοντας τα σε ένα διαφορετικό-βγάζοντας δηλαδή κάτι έξω από το οικείο του περιβάλλον και κάνοντάς το να λειτουργήσει σε ένα άλλο, το έργο έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές να λειτουργήσουν αποτελεσματικά σε διαφορετικές καταστάσεις και περιστάσεις επικοινωνίας, μεταφέροντας κατ' αυτόν τον τρόπο αυτό που έμαθαν στη δική τους πραγματικότητα. (Οι Ξένες Γλώσσες στο Σχολείο, 2011, 61)

Οι μαθητές έπαψαν να είναι παθητικοί δέκτες της νέας γνώσης. Αντιθέτως, συμμετείχαν πιο ενεργητικά στη διαδικασία διδασκαλίας-μάθησης της αγγλικής γλώσσας. Μπήκαν στη διαδικασία της μάθησης με προσωπικό ενθουσιασμό και θέληση, έμαθαν πολύ πιο γρήγορα και κατανόησαν βαθύτερα από ότι εάν αναγκάζονταν να το κάνουν. (Woolland, 2010, 49) Ο χαρακτήρας του μαθήματος έγινε περισσότερο μαθητοκεντρικός και απέκτησε Ευρωπαϊκή διάσταση.

Εξάλλου, όταν το διδακτικό υλικό συσχετίζεται άμεσα με την πραγματική ζωή, η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας εξελίσσεται σε μια ευχάριστη, αυτόματη και σχετικά εύκολη διαδικασία και η νέα γνώση αποθηκεύεται στην μνήμη για μεγάλο χρονικό διάστημα. (Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών. Τόμος Β, 2011, 35) Αυτό με τη σειρά του επιτρέπει να ισχυροποιηθούν οι γνώσεις και οι δεξιότητες κάθε μαθητή και δίνει τη δυνατότητα στον καθένα να συνειδητοποιήσει την ιδιαιτερότητα της δικής του προσέγγισης και των δικών του στρατηγικών μάθησης. (Meirieu P., La Pedagogie entre le dire et le faire, ESF Paris, 1999. Στο Σφυρόερα, 2004, 40-41)

Συμπεράσματα

Η δράση Road Safety in the European Neighbourhood συνετέλεσε στη δημιουργία ενός αποτελεσματικού γλωσσικού περιβάλλοντος στη σχολική τάξη καθώς έδωσε έμφαση στη χρήση της Αγγλικής γλώσσας αναφορικά με την οδική ασφάλεια, και επομένως, στην ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών βοηθώντας τους να χρησιμοποιούν το λόγο με δημιουργικό και στοχαστικό τρόπο. Επιπλέον, έδωσε την ευκαιρία στα παιδιά να παίξουν πραγματικά, να εκδηλώσουν προσωπικές ανάγκες και παρορμήσεις χωρίς την αγωνία οποιασδήποτε κριτικής. (Παπαδόπουλος 2007, 221)

Αυτή η διαπίστωση καταδεικνύει ότι η συγκεκριμένη δράση αποτέλεσε ένα σημαντικό όχημα, μια κινητήριου δύναμη για την αυτοενθάρρυνση της δημιουργικότητας και τη βελτίωση της αυτοεικόνας των μαθητών του συγκεκριμένου τμήματος. Στοχεύοντας στην ευαισθητοποίηση και πληροφόρηση των μαθητών αναφορικά με την οδική ασφάλεια στη χώρα τους και σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ και προτάσσοντας την βιωματική και συνεργατική μάθηση, συνέδραμε με άριστο τρόπο στην καλλιέργεια της επικοινωνίας στην ομάδα, στην κατανόηση της κοινωνικής πραγματικότητας και στην ανάπτυξη της κοινωνικής ευαισθησίας αυτών ως ενεργών Ευρωπαίων πολιτών του σήμερα αλλά κυρίως του αύριο.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Βιβλία

Woolland, B. (2010). *Teaching Primary Drama*, 107-108, 142.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2014). *Πάμε να εξερευνήσουμε την Ευρώπη*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2013). *Η Ευρώπη κι εσύ*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2009). *Once upon a time there was a boy and a girl without the two of them the world would no longer be...* Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (1998). *Ο πόλεμος του παγωτού Βατόμουρου* Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών. *Βασικό επιμορφωτικό υλικό, Τόμος Β: Ειδικό Μέρος ΠΕ06 Αγγλικών* (Μάιος 2011), Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα.

Οι Ξένες Γλώσσες στο Σχολείο. *Οδηγός του Εκπαιδευτικού των Ξένων Γλωσσών*, (2011), Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα.

Παπαδόπουλος, Σ. (2007), *Με τη γλώσσα του θεάτρου*, Κέδρος, Αθήνα.

Κεφάλαια σε τόμους και πρακτικά συνεδρίων

Meirieu, P. (1999) *La Pedagogie entre le dire et le faire*. Στο Σφυρόερα, Μ. (2004). *Διαφοροποιημένη Παιδαγωγική. Εκπαίδευση Μουσουλμανόπαιδων 2002-2004* (40-41). Κλειδιά και Αντικλείδια, ΥΠΕΠΘ, Αθήνα.

Αναφορές στο Διαδίκτυο

Ευρωπαϊκή Ένωση. (2014). *Τα σύμβολα της ΕΕ*. Retrieved February 19, 2014, from http://europa.eu/about-eu/basic-information/symbols/index_el.htm

Ευρωπαϊκή Ένωση . (2014) *Games*. Retrieved February 24, 2014 from <http://europa.eu/europago/games/linguago/linguago.jsp?language=el>.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. *Κανόνες κυκλοφορίας στις χώρες της ΕΕ* . Retrieved February 27, 2014 from http://ec.europa.eu/transport/road_safety/going.abroad/index.en.htm

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. *The European Road Safety Day in Athens on 9 May 2014*. Retrieved March 4, 2014 from http://ec.europa.eu/transport/road_safety/event...14_05_09_ersd_en.htm

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα.

Γεωργία Κοσμά (Med TESOL)

Εκπαιδευτικός Αγγλικής Γλώσσας στο 1^ο ΠΠΔ Σχολείο Αλεξανδρούπολης, επιμορφώτρια Π.Ε.Κ. στο Υποχρεωτικό Πρόγραμμα της Εισαγωγικής Επιμόρφωσης 2006-2007, αξιολογήτρια στο Θεσμό Αριστείας 2013, εγγεγραμμένη στο μητρώο Ειδικών Επιστημόνων Αξιολογητών για την αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού ΠΕ-ΔΕ εκπαίδευσης από το 2014, συντονίστρια σύνδεσης στο δίκτυο αειφορικής τεχνολογίας ΚΠΕ Κέρκυρας 2014, Teachers4Europe 2013-2014. email: georgiakosma71@gmail.com